

1. melléklet

Szöveg a 9. évfolyam mintafeladatához

„Ketté vagyok vágva” (Nelly Radenkova, 24 éves)

Hat évvel ezelőtt a szófiai egyetemen tanultam Bulgáriában. Láttam az oktatási minisztériumban, hogy van lehetőség külföldre menni. Nagyon sok ország közül lehetett választani, és én Magyarországot választottam, mert a legtöbben erre pályáztak. Most angol–magyar szakos vagyok az ELTE-n.

Úgy jöttem, hogy senkit nem ismertem. A szüleim, barátaim otthon maradtak. Abszolút egyedül jöttem, nem volt mit veszítenem. Magyarul egy kukkot sem tudtam. Azt se tudtam, hogy mi az „utca” vagy mi a „jó” vagy „szia”. Csak arra gondoltam, hogy jó lenne egy másik kultúrát megismerni.

Valamennyit tudtam Magyarországról, mert a városban, ahol születtem (Sumen – Debrecen testvérvárosa) két évente szerveznek bolgár–magyar szavalóversenyt. És én indultam ezen a versenyen, amikor kisebb voltam. Akkor olvastam magyar irodalmat, de bolgárul. A legnagyobb díj egy magyarországi utazás volt, de ezt csak idősebb embereknek adták. Petőfit, meg Nagy Lászlót olvastam akkoriban.

Öt évvel ezelőtt, szeptember elején jöttem, és szeptember közepén kezdődtek az órák. Amikor megérkeztem, két hétig állandóan esett az eső, és arra gondoltam, hogy „Úristen milyen országba jöttem, hogy csöppentem ide?” Két hétig minden nap köd volt, és esett az eső. Vissza akartam menni. Olyan lehangoló volt, hogy hihetetlen. De fogtam magam, hogy akkor is, ha rossz az idő, valamikor csak ki fog sütni a nap. És mit csináltam? Volt bérletem és két hétig buszoztam. Mentem mindenhol Budapestén. Megnéztem az összes buszmegállót, az összes villamosmegállót, a fogaskerekűt. Kíváncsi voltam, hogy milyen nagy a város, hogy működik a tömegközlekedés.

Az első hónapokban nagyon intenzíven tanultunk magyarul. Kilenc hónapon keresztül minden nap öt magyarórám volt. Az ötödik hónapban kezdtem el beszélni. Persze nem helyesen, de már nem dadogtam, nem gondolkoztam a mondat tartalmáról. Most sem beszélek helyesen, de legalább meg tudom értetni magam. Az ittlétem ötödik hónapjában kezdtem kommunikálni magyarul.

Ha szakaszokra kellene osztanom az ittlétet, akkor az én szakaszaim az első év és az utána lévő évek. Az első év nem volt nehéz éppen azért, mert nagyon vigyáztak ránk, nagyon gondoskodtak rólunk az előkészítőn. Mindenki külföldi volt, vittek minket felfedező túrákra, a parlamentbe, elintézték a tartózkodási engedélyt, a diákigazolványt, a társadalombiztosítást, mindent.

Ezután az első év az egyetemen iszonyú volt. Nem is akarok visszaemlékezni arra az időszakra. Igazi kulturális sokkot kaptam. Mindent újból kellett felfedeznem. Azt gondoltam, hogy az első egy év abszolút előkészített arra, hogy szembenézzek a világgal, ezzel az új környezettel. De az egyetemen már nem az volt, hogy minden szót lassan diktáltak. Úgy beszéltek, mint egy gép, semmit sem értettem.

Ezekben a nehéz években főleg a kollégiumban barátkoztam. Szándékosan és tudatosan kerestem a magyarok társaságát. És vártam, hogy ők is keressenek, szóval nem akartam szemtelenkedni, vagy tolakodni. És ők is elkezdtek engem keresni. Attól féltem, hogy teher vagyok és ezért nem akartam

állandóan telefonálni, hogy „na, akkor szeretnél-e velem találkozni?“, hanem inkább arra vártam, hogy ők keressenek. Sokan voltak közülük külföldön, és tudták, hogy milyen nagy lépés ez, mindig volt miről beszélgetni, volt közös érdeklődési pont. Így sikerült velük végigmenni ezen a nehéz úton.

Azóta úgy érzem, hogy integrálódtam. Magyar ételeket főzök, magyarul is gondolkozom, nem csak bolgárul. Bolgárul egyre ritkábban. De azért én soha nem leszek magyar. Vannak bolgár jellegzetességek – például a bolgárok néha nagyon nevetlenül viselkednek, kiabálnak az utcán –, amik nekem nem tetszenek. A magyarok visszahúzódóak, nem olyan temperamentumosak. Szerintem itt én is ilyen lettem. A bolgárok állandóan pörögnek. Én itt nyugodtabb lettem. Lehet, hogy azért van, mert éppen tizenkilenc évesen jöttem ide, és most vagyok itt öt éve. Pont abban a korban érkeztem, amikor az ember rájön, hogy mi a célja az életében. Itt szeretnék élni. Nagyon remélem, hogy majd adódik lehetőség itt maradni. Nagyon hiányoznak a szüleim, nagyon nagy honvágyam van, de Bulgáriában inkább nyaralni, pihenni, túrázni szeretnék. A hegyek hiányoznak, a tenger, a bolgár kaja. Én nem szeretem a magyar konyhát. Csak akkor szeretem, amikor a párom édesanyja főz. Akkor imádom. A lecsót nagyon nem szeretem. Nem szeretem a zsíros ételeket. Nagyon hiányzik például az ásványvíz nagy kiszerezésben. Bulgáriában van például 11 literes ásványvíz, óriási palackban, az itt nincsen. Itt csak másfél literes palackok vannak, és egyik sem ízlik. A telefonfülkék is hiányoznak. A bolgár postákban a telefonfülkében van egy elektronikus tábla, ami kiírja, hogy mennyit beszéltél le. Itt állandóan be kell dobni a pénzt, vagy kártyával kell beszélni. Tehát olyan konkrét dolgok hiányoznak, amik nem olyan fontosak, de valahol számítanak.

Ebből látszik, hogy bolgár vagyok, mindig is bolgár fogok maradni. Állandóan nagy küzdelem van bennem: mindig mondom, hogy a bolgárok nem úgy csinálják, a bolgárok nem úgy főznek stb. Nagyon furcsa, hogy a magyarok kenyér nélkül eszik a levest, én mindig kenyérrrel. A saláta nálunk előétel, itt viszont a főétellel együtt van. Mindig mondom, hogy „várjál, amíg megisszuk a pálinkát“. Mert a bolgárok órákon keresztül tudnak pálinkázni meg salátát enni. Bizonyos szokásokat nem tudok elfogadni.

Az első időszakban nagyon igyekeztem, hogy ne csináljak valami bénaságot. De mindig sikerült. Amikor mentem dugóhúzózt kérni, nekem abszolút természetes volt kopogni vagy csöngetni a szomszéd ajtaján. Egyszer kerestem egy öngyújtót, és kérdeztem, hogy „hol van az öngyilkos?“ Vagy ez a kézfogás-dolog. Nem akartam pusztit adni, hanem csak kezet akartam fogni, mert számomra ez a puszkodás nem nagyon természetes. Nem volt az, de most már igen, most már természetes. Amikor külföldön vagyok, és valaki Magyarországról beszél, én mindig Magyarországot védem. Egyszer voltam Olaszországban és magyar beszédet hallottam. Elkezdtek hozzám angolul beszélni, mire én mondtam nekik magyarul, hogy magyarul is lehet. Kérdezték, hogy honnan jöttem, és mondtam, hogy Budapestről. Aztán persze beszélgettünk, megismerkedtünk. De nem vették észre, hogy nem magyar vagyok és én erre nagyon büszke voltam. Végül Magyarország lett az otthonom.

„Ketté vagyok vágva” című szöveg vágott változata (Udvarhelyi Éva Tessza 2007. *Vándorok kultúrák között*. Artemisszió Alapítvány. Budapest. 90–98.)

2. melléklet

Szövegértési feladatlap a 9. évfolyam mintafeladatához

Válaszoljatok az alábbi kérdésekre a csoportban!

1. Milyen állampolgárságú az elbeszélő?
2. Miért választotta Magyarországot?
3. Soroljatok fel három olyan magyar vagy bolgár kultúrával kapcsolatos információt, amelyet Nelly megemlít, és számotokra is érdekesek!
  - a)
  - b)
  - c)
4. Tegyetek fel legalább egy olyan kérdést a történetre, amelyet a többiektől kértek megválaszolni!